

در سایه دیوار

چگونه اسرائیل بیت المقدس شرقی را مصادره میکند

کوندلیزا رایس وزیر خارجه آمریکا در پایان دیدارش از اسرائیل و فلسطین به اعلام خبر برگزاری کنفرانس سران با حضور ایهود اولمرت و محمود عباس اکتفا کرد. رایس در اواسط ژانویه ۲۰۰۷ «بدون ارائه هیچ برنامه ای» از خاورمیانه بازدید کرد. زمان میگذرد و مستعمره سازی اسرائیل بر روی سرزمین های فلسطینی و بویژه در بیت المقدس شرقی شتاب بیشتری یافته است. این شهر به راستی مصادره شده است.

دومینیک ویدال Dominique VIDAL، فیلیپ رکاسویچ Philippe REKACEVICZ

ابتدای جاده اصلی تل آویو - بیت المقدس خطی است مستقیم. پس از فرودگاه بن گوریون، جاده پر پیچ و تاب شده و در نزدیکی بیت المقدس (اورشلیم) به سربالائی تندی میرسد. بر روی تپه هایی که نیروهای یهودی در سال ۱۹۴۸ به تصرف در آوردند، خون های زیادی ریخته شده است. در ارتفاع ۷۰۰ متری، جاده از جانب غرب به شهر مقدس میرسد. اسرائیلی ها برای انتخاب جاده دچار تردید میشوند. چرا که آنان میتوانند از راه های بسیاری، چه از شمال و چه از جنوب، به مرکز شهر برسند.

اما، ورود فلسطینی های کرانه باختری به شهری که سه مذهب مقدس می شمارد، داستان دیگری است. اگر آن ها بتوانند از چک پوینت های [نقاط تفتیش] داخلی بگذرند، با خشن ترین مانع ساخته شده برای بازرسی و محدودیت آمد و شد در سرزمین های اشغالی روبرو میشوند. این مانع دیواری به ارتفاع ده متر است که بزودی همه نواحی شهر را کاملاً در بر گرفته و گذرگاه های سنتی را حذف و ممنوع خواهد ساخت. دیوار دو محور بزرگ تاریخی را کاملاً قطع میکند. آنها عبارتند از جاده بیت المقدس - امان (جاده ۴۱۷) و جاده جنین - الخلیل (حبرون) (جاده شماره ۶۰). این مار غول پیکر تنها در چهار نقطه قطع میشود [برای اهالی کرانه باختری] (قلندیا در شمال، شوافات در شمال شرقی، راس ابو سبیتان در شرق و جیلو در جنوب. تازه

آن ها مجبورند برای رسیدن به این نقاط کلی چرخ بزند، اتومبیل خود را رها کنند و با پای پیاده ادامه دهند. زیرا ورود اتومبیل های فلسطینی (دارای پلاک سبز) به بیت المقدس اکیدا ممنوع است...

سرهنگ دانی تیرزا ساکن مستعمره کفر آدومیم که به مدت طولانی از سوی وزارت دفاع اسرائیل مامور طرح و ترسیم مسیر و ساختمان «سد امنیتی» (بر حسب نام رسمی آن) بود، از طرف فلسطینی ها به نكبه ثانی (فاجعه دوم) (۱) مشهور شده است. او پیش بینی کرده که طرح عظیم وی پس از پایان در اطراف بیت المقدس ۱۱ چک پوینت شبیه «ترمینال فرودگاه ها» خواهد داشت. اما با گذری حتی گذرا از چک پوینت جیلو، احساس دیگری می یابید و در همه جا تابلوهای هشدارباش به چشم میخورد. «یک به یک وارد شوید»، «با حوصله منتظر نوبت خود باشید»، «مانتو خود را در بیاورید»، «به دستورات اطاعت کنید». راهروهائی که از میان سیم های خاردار و تورهای سیمی کشیده شده، به تونل هائی شبیه اند که در سیرک ها، حیوانات درنده را به صحنه میانی هدایت میکند....

اما در اینجا خبری از تساهل نیست. وقتی که از در آهنی ردش می، (نور ضعیفی نشان میدهد که در باز یا بسته است)، صدائی چون صدای برخورد فلزها میخواهد که در مقابل دستگاه ردیاب بایستی. میشود حدس زد که در پشت شیشه های ضدگلوله و رنگی، کسی ایستاده است. بالاخره با یک آدامیزاد مواجه میشوی، سربازی با سر و وضع نامرتب و با پاهای ول شده بر روی میز، مسلسل یوزی بطور مایل بردوش، مدارک را بازرسی و با چهره هر فرد مطابقت میدهد. گاهی داد میزند و گاهی نجوا میکند. به هنگام خروج، تابلوهای دیگری به سه زبان به «کاربران» میگوید «به بیت المقدس خوش آمدید»، در حالی که هنوز ۴ کیلومتر به شهر مانده است. و در تابلوی دیگری میخوانید...«صلح به همراه تان باشد»!

بر پایه طرح تقسیم سازمان ملل در سال ۱۹۴۷، شهر دارای «نظام بین المللی ویژه ایست که تنها وضعیت بین المللی رسمی و جهانی است. اما در اثر جنگ ۱۹۴۸، شهر میان اردن و اسرائیل تقسیم شد. اسرائیل پایتخت خود را در قسمت غربی قرار داد و با تسخیر تمامی شهر در جنگ ۱۹۶۷، آن را به خاک خود ضمیمه کرد. در سال ۱۹۸۰، اسرائیل با گذراندن یک قانون بنیادی «سراسر اورشلیم متحد شده را پایتخت ابدی اسرائیل» اعلام کرد. در نبود جاودانگی، از آن پس، سیاست همه حکومت های اسرائیل بر حفظ تسلط یهودیت بر شهر پافشاری کرده و از تجزیه آن جلوگیری نموده است. و نیز از تولد هر دولتی فلسطینی با پایتختی بیت المقدس شرقی، ممانعت میکند.

خلیل التفکجی رئیس بخش نقشه کشی جامعه دانشجویان عرب و مشاور هیئت فلسطینی تا مذاکرات کمپ دیوید میگوید «مسئله کلیدی، میزان جمعیت است». تحمیل اکثریت یهودی غالب برای اسرائیل، همواره

مسئله مقدم تعیین کننده بوده است. اما فلسطینی ها که در سال ۱۹۶۷، ۲۰ درصد جمعیت بودند، اکنون به ۳۵ درصد رسیده اند و ممکن است در سال ۲۰۳۰ به اکثریت تبدیل شوند.» (۲) این رشد حاصل تفاضل میزان زاد و ولد و همچنین عزیمت یهودیان در اثر بیکاری، بحران مسکن و ... جو تعصب آمیزی است که مذهبیون اولترا اورتدکس ایجاد کرده اند.

بطوری که اخیراً یک تابوی شصت ساله فرو ریخت. درست است که طرح کلی رهنمودها برای سال ۲۰۲۰ بر نسبت سیاسی ۳۰٪ - ۷۰٪ تاکید دارد، اما یک نسبت واقع گرا نه تر یعنی ۴۰٪ - ۶۰٪ را «درمد نظر» دارد. (۳) مرون بانوینیستی که بی شک بهترین متخصص بیت المقدس است با تندی گفت «توگوئی پورسانتاژ (درصد) خوب نیز وجود دارد». از دیدگاه وی، این امر «نژادپرستی ناب و ساده است. ما در یگانه شهر دنیا زندگی میکنیم که پورسانتاژ [میزان درصد] قومی جای فلسفه را گرفته است». مناحیم کلاین که همچنین از مشاوران پیشین اسرائیلی در کمپ دیوید بود، با لحنی آرام تر اضافه میکند «پراگماتیک ها تصدیق میکنند، سیاستمداران با هم دعوا میکنند. و در نتیجه ما شاهد بزرگترین اقدامات اسرائیل از ۱۹۶۷ بعد برای انضمام بیت المقدس هستیم».

* از نظر تاریخی، نخستین ابزار این اقدام، گسترش غیرقانونی محدوده شهر است. نتیجه گیری آموس گیل رئیس انجمن یر امیم (شهر ملت ها) این است: «شهر قدیمی فقط یک کیلومتر مربع وسعت دارد. با محاسبه محلات عرب نشین اطراف در زمان حاکمیت اردن به ۶ کیلومتر مربع میرسید. اسرائیل در سال ۱۹۶۷، ۶۴ کیلومتر مربع از زمین های کرانه باختری و از جمله ۲۸ روستا را ضمیمه کرد تا وسعت شهر به ۷۰ کیلومتر مربع برسد. و موقعی که ساختمان دیوار بیابان برسد، در قسمت شرقی حدود ۱۶۴ کیلومتر را احاطه میکند. در مقابل، در بیت المقدس غربی طرح گسترش موسوم به صفدی با اعتراضات طرفداران محیط زیست (اکولوژی) مواجه شد».

ما یر مارگالیت هماهنگ کننده کمیته اسرائیلی ضد تخریب خانه ها (ICAH) یادآوری میکند موقعی که رهبر حزب چپ گرای میریتس، اورنان یاکوتیالی نسبت به ساختمان مستعمره هارحوما در محل یک جنگل با شکوه فلسطین اظهار نفرت کرد «در اینجا رنگی که وجود ندارد، سبز سیاسی است»، تیدی کولیک شهردار وقت که اخیراً فوت کرده، پاسخ داد «این جنگل فقط برای عرب ها سبز است» این یک آپارتاید محیط زیستی است: آیالا رونال (آرشیکت) با تمسخر میگوید، در این نواحی «که عمدتاً پر گرد و خاک و پر از ویرانه است»، اعراب را از ساختن منع کرده اند و یهودیان میتوانند به مستعمره سازی ادامه دهند...

* مستعمره سازی، دومین ابزار استراتژی اسرائیل است. آرشیفتک و مسئول انجمن بیمکوم، شومائل گروآگ که برای حق همگانی در برنامه ریزی شهر مبارزه میکند، موضوع را چنین خلاصه می نماید: «نخستین حلقه را ۷ مستعمره بزرگ تشکیل میداد: جیلو، آرمون هنزیف، تالیپوت شرقی، تپه فرانسوی Erench Hill، رامات اشکول، راموت، راموت شلومو، نافی یعقوب . حلقه دوم ۲ مستعمره را در بر میگرفت: بیسگات زاف و معال آدومیم. حلقه سوم ۹ کولونی (شهرک) را به آن اضافه کرد: گیوون، آدام، کوشاف یعقوب، کفار آدومیم، کایدار، افرات، بتار الیت، هارحما و و مستعمرات گوش (مجموعه) ایتزیون. مجموعاً نیمی از پانصد هزار مستعمره نشین کرانه باختری را تشکیل میدهند.

میشل ورشووسکی بنیانگذار مرکز اطلاعات آلترناتیو [بدیل] و چهره برجسته جنبش صلح، داوطلبانه تورهایی ترتیب میدهد تا «اصل راهنمای مستعمره سازی یعنی پیوستگی سرزمین یهودی را که پیوستگی سرزمین عربی را برهم میزند» عملاً نشان دهد. و باید ورقه ای که در اثر دستکاری شدن، تکه و پاره شده است و دارد می افتد، به رخ کشید. از شهردار سابق یک مستعمره ، کارثی شومرون نقل میکنند که میخواهد «به جمعیت یهودی یاشا (۴) تضمین دهد که آنان نه در پشت سیم های خاردار بلکه در حضور پیوسته و مستمر یهودیان زندگی میکنند. اگر منطقه میان اورشلیم و عفرا را در نظر بگیریم و یک ناحیه صنعتی در ابتدای مستعمره آدام و یک پمپ بنزین در ورودی پاسگوت به آن اضافه کنیم، آنگاه با یک ناحیه پیوسته اسرائیلی مواجه هستیم.»

* سومین ابزار، مهار کامل راه های ارتباطی برای ایجاد گسستگی در قلمرو فلسطینی، تقلیل تحرک اهالی و از میان بردن امکان توسعه آن است. نه تنها اسرائیل محورهای بزرگ موجود را از آن خود ساخته و نوسازی و عریض تر کرده است بلکه راه های جدیدی برای هر چه سریع تر رسیدن مستعمره نشینان به بیت المقدس ایجاد کرده است. یکی از هدف های طرح تراموا دقیقاً همین است. (به مقاله تراموا در همین شماره لوموند دیپلماتیک مراجعه کنید)

مجموعه اینها، شبکه مهمی از جاده های چهارباندی، با روشنائی در شب را تشکیل میدهد که در طول آن درختان را بریده اند و خانه های به اصطلاح «خطرناک» را ویران کرده اند و دیوار های حائل و محافظ ساخته اند. و صد البته همه این کارها تحت نام «امنیت» صورت میگیرد. شهرک های استعماری از طریق «جاده های دورزن» [که محلات فلسطینی را دور میزند] به همدیگر متصل اند. این جاده برای تردد فلسطینی ها ممنوع است. فلسطینی ها از شبکه راه های دست دومی استفاده میکنند که کیفیت بد داشته یا مورد تعمیرات قرار نمیگیرند یا کمتر مراقبت میشوند. این جاده ها توسط چک پوینت های متعدد ثابت یا سیار چفت شده اند.

ما از نقطه تفتیش موسوم به کونتینر در جنوب ابودیس دیدن کردیم. این پاسگاه که اغلب بسته است، آخرین محور اصلی فلسطین است که شمال را به جنوب کرانه باختری وصل میکند. نام آن بسیار با مسمی است. وادی النار «دره آتش» که با توسعه یافتن به «دره جهنم» تبدیل میشود. عرض جاده در بعضی نقاط چنان تنگ است که دو کامیون بسختی از آن میگذرند، البته به شرطی که بتوانند شیب سرسام آور جاده را طی کنند. برعکس آن، در نزدیکی آن محل، بزرگراهی عریض ساخته شده که هدیه اسحاق رابین به مستعمره نشینان محسوب میشود تا آنان بتوانند بطور مستقیم و با سرعت به مستعمره های گوش ایتزیون و الخلیل بروند، بی آن که با یک عرب برخورد کنند.

صائب عریقات رئیس هیئت مذاکره فلسطینی ها (۵) میگوید «این آپارتاید که نامش را بر خود ندارد» با طرح «رفت و آمد روان» مورد علاقه سرهنگ تیزرا وضعیت صریحی به خود میگیرد. در محلی که یهودیان و اعراب واقعا می بایست از کنار هم بگذرند، همدیگر را نخواهند دید. آنهم از برکت وجود پل ها و تونل ها.... به محل که رسیدیم، آلون کهن - لیف شیتز از انجمن بیمکوم توضیح میدهد «برای محصور زدائی روستاهای فلسطینی بیرناله و الجیب، اسرائیلی ها مشغول ساختن جاده ای به طول ۲ کیلومتر اند. این جاده در ۱۰ متری زیر سطح زمین قرار داشته و در حالی که دارای ۲ تونل و یک پل است از طریق محافظ فلزی و مشبک کاملا بسته شده است. البته در زمینه تبعیض، از این ننگین تر هم داریم. از ۱۹ ژانویه ۲۰۰۷، پیرو یک دستور نظامی، بر هر اسرائیلی یا فلسطینی «مقیم» ممنوع است که یکی از اهالی غیریهودی کرانه باختری را با وسیله نقلیه اش حمل کند... این دستور با چنان اعتراضی روبرو شد که اجرای آن را فعلا «معلق» کرده اند....

* چهارمین ابزار، رخنه شهر قدیمی و «حوض مقدس» است. مارگالیت باشوخی میگوید «برای مستعمره نشینان، بیت المقدس بسان یک پیاز است. بهترین قسمت آن، مغز پیاز است». تسخیر دوباره اموال یهودیان، مصادره اموال برطبق قانون افراد غائب و خرید از طریق واسطه های همدست، با چنان سرعتی ادامه دارد که مرون راپوپورت (روزنامه نگار) آن را «جمهوری عیلا» (۶) نامید، یعنی به نام سازمان مستعمره نشینان که حکومت بطور بسیار غیرمعمول اداره «مدینه داوود» (۷) را به آن واگذار کرده است.

با حرکت از این تاسیسات که دارای وضعیت تاریخی است، (به تعداد خانه های عرب، پرچم اسرائیل نصب شده و کوچه ها پر است از «نگهبانان» مسلح) میتوان حساب کرد که مستعمره سازی بسیار مبتذل به چنین صورتس سیلوان را صاحب شده و به طرف بستان (که ۸۸ ساختمان در معرض خطر ویرانی قرار دارند) پیش رفته و سپس به سوی راس العامود (معال زایتیم) و جبل مکبر (نوف زیون) بالا میرود. و دو خانه

نخستین کیدمات زیون را از هم اکنون و از فراز دیوار مجلس فلسطین (که آماده بهره برداری ولی خالی است) در ابودیس تهدید میکند. نقشه موید این مطلب است که این عوامل سرطان زا، زمینه قطری یک پاکسازی قومی واقعی را فراهم میکنند...

فواد حلاق مشاور گروه مذاکره سازمان آزادیبخش فلسطین (ساف) تاکید میکند که «نباید خود را بر ارقام محدود کرد، درست است که ۱۷ مکان مستعمره سازی شهر قدیمی و حول وحوش آن فقط دارای ۲۶۰۰ نفر جمعیت است (از مجموع ۲۴ هزار نفر) ولی این عمل در چارچوب یک استراتژی سرسختانه «فلسطین زدائی» صورت میگیرد.

* یهودی سازی، ابزار پنجم استراتژی اسرائیل از نمادها آغاز میشود. یک دوست فلسطینی مظاهری را حاکی از ثبت علائم یهودی در قسمت عربی بیت المقدس است، نشان داد. «عریان ترین آن ها نظیر یادمان های قهرمانان جنگ های اسرائیل و بناهای دولتی مستقر در شرق را تا کم نمایان ترین آنها نظیر سنگ فرش ها، چراغ برق ها، سبدهای زباله، و صد البته نام کوچه ها». از قبیل: میدان تساهال [«ارتش اسرائیل»]، کوچه چتربازان، چهارراه مرکزستاد... دانی روبینشتاین، روزنامه نگار یادآوری میکند «این نامگذاری ها پس از انضمام بیت المقدس شرقی در ۱۹۶۷ صورت گرفت تا ظاهرا اعراب فراموش نکنند که چه طرفی برنده شده است.»

در پاریس، برخی از دوستان پیشاپیش به ما هشدار داده بودند: «شهر قدیمی در حال خالی شدن است». افسوس که در طول سی سال، این شهر برای ما این چنین غمگین ظاهر نشده بود. الیاس صنبر، سفیر جدید فلسطین در یونسکو زیربانی به ما گفت «اسرائیلی ها میخواهند که در قسمت اساسی شهر مستعمره بسازند و باقیمانده را به چند کوچه فلکلوریک نظیر شهر یافا تقلیل دهند». اواخر موفق شد تا ترفندی را خنثی سازد که باورش هم مشکل است. اسرائیل با تردستی قصد داشت شهر قدیمی عربی را بر روی فهرست میراث دولت ... یهودی به ثبت برساند!

برای تحقق یهودی سازی، ضروری است که دسترسی آزاد به اماکن مقدس زیر سوال برود. در حالی که این امر، اصل عمومی مشترک همه متون بین المللی از زمان عقد پیمان برلین (سال ۱۸۸۵) است. مدیر اوقاف، عدنان الحسینی با لحنی معترضانه اظهار داشت «سال هاست که مسلمانان و مسیحیان کرانه باختری نتوانسته اند به مسجد الاقصی یا کلیسای القیامه راه یابند. در مورد اهالی بیت المقدس باید گفت که آنان مجبورند ۴۵ سال داشته باشند تا برای نمازگزاردن به مسجد الاقصی راه یابند. حالا بگذریم از تحقیری که از سوی چهار هزار سرباز مستقر به هنگام اعیاد مذهبی تحمل میکنند». اما در مورد حفاری زیر صحن

مساجد چه میتوان گفت؟ « من حتی جرئت تصورش را هم ندارم که اگر دیوانگانی که در رویای «تجدید ساختمان معبد» بسر می برند، به مساجد آسیب برسانند، در آن صورت چه پیش خواهد آمد؟»

نگرانی اسقف ها و مدیران کلیساهای مسیحی در بیت المقدس کمتر از بقیه نیست. آن ها با انتشار بیانیه ای در ۲۹ سپتامبر ۲۰۰۶، خواهان «وضعیت مخصوص» از جمله برای تضمین «حق انسانی آزادی مذهب برای همه، افراد یا جوامع مذهبی؛ برابری در مقابل قوانین برای همه اهالی پیرو قطعنامه های بین المللی؛ آزادی عبور و مرور در بیت المقدس برای همگان، چه شهروند، چه مقیم و یا زائر» شدند. آنان همچنین بر «حق مالکیت، مراقبت، عبادت که کلیساهای مختلف در طول تاریخ کسب کرده اند، تاکید کرده و خواستار استمرار برخورداری از این حق برای همان جوامع مذهبی هستند.» و از جامعه بین المللی انتظار دارند که از اسرائیل بخواهد «به وضعیت موجود اماکن مذهبی» احترام بگذارد. (۱۰)

آگاهی خالی به این نکته کافی نبوده و بی فایده است که به این اکتفا کنیم که هر اشغالگری - چه یهودی باشد، چه مسلمان و چه مسیحی به اعمال چه خشونت هائی قادر است - نظیر ویرانی یک خانه با بولدوزر در برابر چشمان ساکنان آن که نمایشی غیر قابل تحمل است (۱۱). و فقط تکرار این امر بیهوده است که از سال ۲۰۰۰، شهرداری و وزارت کشور این کارها را ۵۲۹ بار تکرار کرده اند و تازه اگر از ۲۲/۵ میلیون اورو جریمه ای که از مالکان خانه ها گرفته اند، بگذریم (۱۲). اما در مورد اختناق چه میتوان گفت؟ پیرو بیانیه بت سلم (سازمان اسرائیلی دفاع از حقوق انسانی) در سال ۲۰۰۵، برای ۵۶۵۳ تخلف مشاهده شده در غرب، ۲۶ خانه بطور نسبی یا کامل ویران شده است در حالی که در ازاء ۱۵۲۹ تخلف ثبت شده در بخش شرقی شهر، ۷۶ خانه ویران گشته است! (۱۳)

برای مارگالیت، شهرداری «نگران به خطر افتادن حاکمیت اسرائیل بر بیت المقدس است. در چنین وضعیت روحی هذیان آلود، هرخانه ای، هر درختی و حتی هر گلدان گلی به بخشی از دسیسه های سیاست جهانی تبدیل میشود. این استدلال را حتی ایگال آمدی مطرح نمیسازد. برای این معاون شهرداری، نابودی های «استثنائی» موجه اند زیرا «ساختمان هائی» را میکوبد که غیرقانونی ساخته شده اند». در حالی که او عضو کمیته برنامه ریزی و ساختمان است، بطور تحیر آمیزی اطمینان میدهد که در موارد بسیاری، بازرسان شهرداری تابعه اش با نقض تصمیمات دادگستری به ویرانی خانه ها اقدام میکنند، و او از آن ها بی اطلاع است. او در مقام دفاع میگوید «شهرداری تلاش میکند تا در این بلبشو کمی نظم ایجاد کند.»

فکر مشعشعی است! زیرا «غیرقانونی بودن» چهل درصد از منازل بیت المقدس شرقی - ۱۵ هزار از ۴۰ هزار و ۶۰۰ خانه - به این جهت است که شهرداری ذره ذره به فلسطینی ها اجازه ساختمان میدهد. از سال

۲۰۰۰ تا ۲۰۰۴، فقط به ۴۸۱ خانه از میان ۵۳۰۰ خانه ساخته شده، جواز ساخت داده اند. و علاوه بر آن دریافت جواز گران تمام میشود. بیشتر از بیست هزار اورو و ماهها دوندگی برای بنائی در حدود ۲۰۰ متر مربع... ولی بویژه، زیر بنای قابل ساخت چون چرم ساغری کوچکتر و کوچکتر میشود. پس از ۱۹۶۷، بیت المقدس غربی ۵۴ کیلومتر مربع و بخش شرقی ۷۰ کیلومتر مربع وسعت داشت که از آن، ۲۴ کیلومتر را به نفع مستعمره نشینان غصب کردند. از ۴۶ کیلومتر مربع باقی مانده، ۲۱ کیلومتر مربع شامل طرح شهرسازی نشدند. در میان ۲۵ کیلومتر مربع شامل طرح ۱۶ کیلومتر مربع را به فضای سبز و بناهای دولتی، جاده ها و غیره اختصاص دادند. لذا ۹ کیلومتر قابل ساختمان برای فلسطینی ها فقط ۷/۲۵ درصد کل شهر را دربر میگیرد.

افرات کوهن بار آرشیکت و فعال بیم کوم حجم عظیم «طرح اصلی» جدید را نشان میدهد. «به رغم چند پیشرفت، نابرابری در رفتار همچنان باقی است». از حالا تا ۲۰۲۰، طراحان ما ۳ کیلومتر مربع جدید قابل ساخت به ۱۵۸ هزار فلسطینی اضافی و ۹/۵ کیلومتر مربع به ۱۱۰ هزار یهودی اضافی قائل میشوند». ایرن سالنسون (کارشناس جغرافیا) علاوه بر آن، بر محدودیت افقی و عمودی توسعه شهری فلسطینی» تاکید میکند: شرق بطور متوسط قادر به ساختن تا ۴ طبقه (به جای ۲ طبقه در وضع کنونی) خواهد بود. ولی در غرب ۶ تا ۸ طبقه! (۱۴)

* این بیعدالتی ها تنها یک وجه از سیاست کلی تبعیضی است که ششمین و آخرین ابزار سطره گری اسرائیل را تشکیل میدهد. شهروندان تنها مرکب از یهودیان اند (وبا ۲/۳ درصد فلسطینی). فلسطینی های کرانه باختری که دارای کارت شناسائی سبز هستند دارای هیچ حقوقی حتی آمدن به شهر نیستند مگر پس از اخذ «جواز عبور» که گرفتنش مشکل تر از گذشته شده است. «ساکنین دائمی» با کارت شناسائی آبی رنگ، از خدمات اجتماعی و حق رای در انتخابات محلی برخوردارند ولی این حقوق خود بخود به همسر و فرزندان منتقل نمیشود...

یک گزارش معروف اروپائی که بخاطر رد شدن از سوی شورای وزیران اتحادیه اروپا (مرکب از ۲۵ کشور) افتضاح پیا کرد، از نکته انحرافی دیگری پرده برمیدارد: «بین ۱۹۹۶ و ۱۹۹۹، اسرائیل تدبیری بنام «مرکز زندگی» اتخاذ کرده که برطبق آن، دارندگان کارت شناسائی آبی که خانه یا محل کارشان در خارج از بیت المقدس شرقی مثلا در رام الله است، این کارت شناسائی را از دست میدهند. موجی از دارندگان این کارت ها مجبور شدند در بیت المقدس شرقی بمانند» (۱۵)

بودجه شهر نیز به اندازه مسائل دیگر تبعیض آمیز است. تنها ۸/۸۴ درصد بودجه به بیت المقدس شرقی با ۳۳ درصد جمعیت اختصاص یافته است. به هر یهودی بطور متوسط ۱۱۹۰ اورو و هر عرب ۲۶۰ اورو تعلق میگیرد. بنابر اظهار بت سلم اصلا تعجب آور نیست که ۶۷ درصد خانواده های فلسطینی زیر خط فقر زندگی میکنند (درمقابل ۲۹ درصد برای خانواده های اسرائیلی) (۱۶). آقای آمدی که در محله ای فقیر بزرگ شده، «تاخیری را که محلات عرب و اولترا ارتدکس در زمینه زیربنائی و خدمات از آن رنج می برند» انکار نمی کند. با این حال، او اطمینان میدهد که شهر هنگامی که ایهود اولمرت شهرداریش بود، «بیش از هر زمانی برای پر کردن این فاصله خرج کرد» و به شمارش طرح های جاری می پردازد. او تایید میکند که این قطره ایست در اقیانوس ولی می بایست از جایی آغاز کرد»

* در زمان حاضر، مسئله حاد این است که همه چیز از ساختمان دیوار شروع و به آن ختم میگردد. این امر بزرگترین امکانات را به خود اختصاص داده است. هر کیلومتر آن ۸۰۰ هزار اورو هزینه دارد و طول آن به ۱۸۰ کیلومتر خواهد رسید که فقط ۵ کیلومتر آن بر خط مرزی سبز منطبق است. این امر به معنی این است که ملاحظات امنیتی بهیچوجه قابل اتکا نیست. سوءقصد های انتحاری با ۱۷۱ قربانی در شش سال به شهر ضربه روحی وارد ساخت. اما دیوار در اینجا، در بخش مهمی از مسیر خود، اسرائیلی ها را از فلسطینی ها جدا نمی کند. و فقط فلسطینی ها را از مدارس، کشتزارها، باغات زیتون، بیمارستان ها و گورستان هایشان جدا می کند.....

مناحیم کلاین معتقد است که «دیوار وسیله ای است که حکومت برای دست یابی بر بیت المقدس بکار میبرد و نه جهت تضمین امنیت اسرائیلی ها». از این رو، به عقیده وی، دیوار چکیده همه ابزار تسلط یادشده در اینجا است. حکومت اسرائیل وسعت بیت المقدس شرقی را ۲/۳ برابر کرده و با ایجاد منطقه ای به شکل شبدر [خاج]، مستعمرات جدید و نواحی مورد نیاز برای توسعه آن ها را ضمیمه میسازد. در شمال بیت هورون، جیفات زیف، غیفون، هاداشا و «پارک مترو» آتیه بنی ساموئل؛ در جنوب هارگید، بتار ایلیت و همچنین مجتمع گوش اتزیون؛ در شرق معال آدومیم.

از ساختمان کلاه فرنگی بیمارستان اوگوستا ویکتوریا تهدید مرگبار ساختمان سازی جاری در شرق را برای دولت آینده فلسطین، بهتر میتوان درک کرد. خود شهرک استعماری ۷ کیلومتر مربع را در بر میگیرد. ولی طرح شهرداری بر «مجتمع معال آدومیم» مساحت کلی ۵۵ کیلومتر مربع را دربر میگیرد. که فعلا زمینی خالی است (که از تل آویو با ۵۱ کیلومتر مربع مساحت بزرگتر است). دامنه آن تقریباً تا بحرالامیت کشیده شده و کرانه باختری را دو قسمت میکند. در شمال ناحیه مشهور به «ای ۱» با ۱۲ کیلومتر وسعت (۱۲) برابر شهر قدیمی) آخرین فضای رشد احتمالی بیت المقدس شرقی است. زیرا مخالفت صریح واشینگتن از

ایجاد مرکز ستاد جدید پلیس برای کرانه باختری جلوگیری نکرد. البته ساختمان مسکن، مراکز تجاری، هتل و غیره هم پیش بینی شده است. اما بدوی های جهالین، آلونک های فقیر بر روی تپه «منتقل» شده و بر منطقه تجمع زباله ناظر است.

این اصل قدیمی، بیشترین اراضی فلسطینی ممکن با حداقل ممکن فلسطینی، راهبر مسیر دیوار است که در ضمن این که مستعمرات یهودی را دربر میگیرد، محلات عرب را حذف میکند. بدین شکل، محله کفرعقاب را از شمال به جنوب نزدیک اردوگاه پناهندگان قلندیا، نصف بیت حنینا، قسمت عمده الرام، ضاحیه البرید، حمزا، اردوگاه شوافات، ضاحیه السلام، آنات، حمزی رام و در جنوب والولجه را به کرانه باختری پرت میکند. این اولین باریست که ۶۰ هزار از ۲۴۰ هزار فلسطینی بیت المقدس بدون اینکه تکان خورده باشند، از این شهر بیرون رانده میشوند! همراه با خسارت های زنجیره ای ...

از اتلاف وقت هم بگوئیم. محمد یک دانشجوی که در دانشکده پزشکی دانشگاه القدس ثبت نام کرده، میگوید «قبلا من با پای پیاده در مدت ده دقیقه به دانشکده میرفتم. اکنون باید ۹۰ دقیقه با اتومبیل طی کنم.»

اما در مورد ضرر مالی، اگر مغازه داران طرف «غیرمناسب» الرام از ۳۰ تا ۵۰ درصد کاهش درآمد شکایت دارند، یک دندانپزشک مجبور شده است مطبش را تعطیل کند. و مالک ساختمانی با دید معرکه بر دریا، حتی یک مستاجر هم ندارد. موسسات کارمندانیشان را از دست داده اند. بین یک سوم تا نیمی از پزشکان، پرستاران و معلمان قادر نیستند برای کار به بیت المقدس بیایند. بدین ترتیب عده زیادی «اجازه اقامت» خود را از دست میدهند. هرکس که مسکنی یا کاری در بیت المقدس نداشته باشد، هنگام تمدید کارت شناسائی آبی، آن را از دست میدهد. سرانجام باید و بویژه به از دست دادن نقش متروپل فلسطینی بیت المقدس اشاره کرد.

مناحیم کلاین خلاصه میکند «هر کس میداند که نقطه عزیمت مذاکرات آتی، پارامترهای کلینتون خواهد بود و از جمله تقسیم شهر برای ایجاد دو پایتخت. و این امری است که میخواهند با دیوار مانعش گردند. با شکستن القدس بمثابه مرکز متروپل (کلان شهر)، با جدا کردن پس کرانه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی فلسطینی آن. اما اگر رهبران ما امیدوارند که از ضعف فلسطینی ها استفاده کنند، باید نزدیک بین باشند. نسل جوان سربلند خواهد کرد. در آنزمان از بلند پروازی شارون و اولمرت برای «آزادسازی مجدد اورشلیم» چه چیزی خواهد ماند؟»

مخاطبان دیگر ما، درگیری های اسرائیل و وضعیت روند صلح را باز خوانی میکنند. سفیر فلسطینی صنبر معتقد است که «از زمانی که بیت المقدس بطور رسمی در دستور کار رسمی مذاکرات قرار گرفت» مسائل سرعت بیشتری یافت، «تا بالاخره بخاطر قرار گرفتن در مقابل عمل انجام شده، چیزی برای مذاکره نماند» به عقیده وسیم خزمو مشاور هیئت مذاکره فلسطینی «شارون از ضعف جامعه بین المللی استفاده کرد و آن چه را جورج دبلیو بوش در نامه ۱۴ آوریل قول داده بود تصاحب کرد. یعنی مجتمع مستعمرات را».

هنگامی که از زبان آقای توفکجی شنیدیم که با تکیه بر واقع گرایی از مطالبه این «مجتمع ها» چشم می پوشد، بسیار متحیر شدیم. «حتی معال آدومیم؟»، «بله» «حتی ناحیه ای ۱»، «بله». حصیب نشاشیبی از ائتلاف برای بیت المقدس در پاسخ به این «صرف نظر»، «بحران رهبری» سازمان آزادی بخش فلسطین را مطرح میکند. «طبیعتا، اسرائیلی ها، از انشعاب و اشتباهات ما بهره برداری میکنند»، و اموس جیل «استدلال اصلی که سوءقصد های انتحاری برای توجیه ساختمان دیوار بدست داده است» را هدف میگیرد. پس از آشنائی با این مسائل، به کافکا فکر میکنی و پادشاه اوبو. با این استعاره، فلسطینی های محله بسته بیذو (۳۵ هزار نفر)، بیرناله (۲۰ هزار نفر) و ولاجه (۲ هزار نفر) که در تله دیوار یا مانعی افتاده اند که کاملا آن ها را به محاصره درآورده است. و خانواده غریب بی شک یکی از قربانیان روشن این کفاره است. بناهای مستعمره گیوون هداشا، تک تک بر روی زمین های خصوصی فلسطینی ها بنا شده است. این مستعمرات، خانه اطراف خود را به یک منطقه کوچک محدوده بدل ساخته اند که فقط از طریق کوره راهی به دهکده اصلی متصل است. دورادور این باریکه راه را نرده های آهنی کشیده اند که بزودی به جریان برق هم مجهز خواهند شد و توسط دوربین مراقبت می شوند. واقعا همسایه های مهربانی دارند! با دیدن ما یکی از آنان از درون پنجره اش داد زد «من اسلحه دارم. شما را می کشم!» فکر میکنید که این تهدیدی توخالی است؟ ابد! آن ها یکی از پسران خانواده را کشته اند. خانواده غریب با وجود آزار مستمر، کم و بیش مقاومت میکنند. و این مقاومت بیش از ۲۰ سال است که ادامه دارد...

چگونه میتوان به گریز بنویستی در روز قبل بی تفاوت بود. «دیوار؟ اما این بنا، بنای یاس کامل است! به بیت اللحم نگاه کنید. در یک سو کلیسای میلاد را می بینید، در طرف دیگر دژی که دور مزار راشل ساخته شده است. این یعنی تکبر اشغالگر که مدعی است جامعه ها و اقوام دیگر را به میل خود تعریف کرده و دوباره تعریف تازه ای بدست میدهد. گوئی «دیوار» اعراب «خوب» را که در بیت المقدس پذیرفته شده اند، نگهداشته و «اشرار» را رانده است. مخترع این هیولا با همان منطق استعمارگران قرن نوزدهم، استدلال میکند که شما فرانسوی ها به هندوچین یا مغرب چسبیده بودید. ولی عاقبت بهتر از آن نخواهد شد! دیوار بیت المقدس نیز چون دیوار برلین ویران خواهد داشت».

- ۱ - نکبه (فاجعه) به نابودی فلسطین و تبعید اجباری ۸۸ هزار فلسطینی در ۱۹۴۸ اتلاق میشود. اما، قرارداد سرهنگ تیرزا پس از شهادت دروغ در دیوان عالی برای توجیه مسیر دیوار اختراعی اش، تمدید نشد.
- ۲ - در اواخر ۲۰۰۶، شمار اهالی بیت المقدس حدود ۷۰۰ هزار تخمین زده میشود. (۴۷۰ هزار یهودی و ۲۳۰ هزار فلسطینی).
- ۳ - بولتن مرکز پژوهش های فرانسه در بیت المقدس، شماره ۱۶، صفحه ۲۱۲ تا ۲۱۳، ۲۰۰۵.
- ۴ - هآرتص، تل آویو، ۱۷ ژوئیه ۱۹۹۶، «یاشا» حاصل ادغام یهودا و شومرون (یهودا و سامرا)، نامی است که مستعمره نشینان به کرانه باختری داده اند.
- ۵ - به کتاب ارزنده «دیواری در فلسطین» Un mur en Palestine اثر رنه باکمن René Backmann. انتشارات فایار، پاریس، ۲۰۰۶ مراجعه کنید.
- ۶ - هآرتص، تل آویو، ۲۶ آوریل ۲۰۰۶.
- ۷ - گفته میشود که داوود پایتختش را در حوالی هزار سال پیش از میلاد، در این محل بنا کرده بود.
- ۸ - هآرتص، تل آویو، ۲۶ نوامبر ۲۰۰۶.
- ۹ - اوقاف سرپرستی اموال مذهبی اسلامی را به عهده دارد.
- ۱۰ - <http://paxchristi.cef.fr/docs/jerusalem.rtf>
- ۱۱ - <http://blog.mondediplo.net/2006-12-06-les-bulldozers-en-action>
- ۱۲ - ارقام داده شده (به جز مواردی که منبعش ذکر شده) از کتاب زیر برداشته شده است.
Discrimination in the Heart of the Holly City, IPCC, Jerusalem, 2006.

۱۳ - A Wall in Jerusalem, Betselem, Jerusalem, 2006.

۱۴ - بولتن اشاره شده در بند ۳، صفحه ۲۱۶.

۱۵ - به سایت انجمن همبستگی فرانسه - فلسطین مراجعه کنید: www.france-palestine.org

اگر بیمه های اجتماعی فشار می آورد که کارت شناسائی ساکنان بیت المقدس که در خارج از این شهر بسر می برند (بویژه به دلایل مالی)، لغو شود، وزیر کشور و بویژه شهرداری، بخاطر کاهش تعداد فلسطینیان واقعا مقیم در بیت المقدس، ترجیح میدهند که آنها ضمن سکونت در خارج از محدوده شهر، کارت خود را حفظ کنند.

۱۶ - به کتاب دیواری در فلسطین مراجعه کنید.

لوموند دیپلماتیک، فوریه ۲۰۰۶.
عنوان اصلي مقاله به قرار زیر است:

A L'Ombre du Mur

Comment Israël confisque Jérusalem-Est

ترجمه بهروز عارفي